

Narkotiko. Drogo per kiu oni povas narkoti.

narvalo Z G. de maraj cetacoj, kun tre longa k pinta dento de la supera makzelo (monodon).

Naso Z. Konusforma korbo el salikaj vergetoj por kapti fiŝojn.

***Naski** (tr). 1 Produkti idon pp ino : *ŝi ~is filon*; *la geedzo ~is infanon* B; *li estas nobele ~ita*; *ili estas ~itaj malamikoj* B; *tiu projekto estas nur malvive ~ita infano*; (f) *morte ~ita decido*, *esprimo*; *ŝi estas en la kvara monato de ~onteco* Z. Kp AKUŝI. 2 (f) Estigi, kaŭzi, okazigi : *konfido ~as konfidon* Z; *tio ~is gojon, admiron, suspekton, grandan sciivolon, malpacan*; *tiu unua sukceso ~is multajn esperojn*. (Kp VEKI, KREI, SEMI). ~**ema**. Multe ~anta, tre fruktodona. ~**igl.** 1 (pp virseksulo) okazigi la ~on de ido : *li ~igis sep filojn*. 2 ~i 2 : *tiu parolo ~igis novajn ripensojn*. ~**igl.** 1 Esti ~ita, veni en la vivon, aperi en la mondon (pp ido) : *ŝi ~igis en 1900*; ~**iga lando, tago**. 2 (f) Ekesti, estiĝi, okazi (pp io) : ~**igis en li malbona intenco** Z, *stranga sento* B, *deziro revidi la patrujon*; *tiam ~igis granda bruo, disputo, milito*; *ili devis batali kontraŭ ĉiam re~igantaj (refojiĝantaj) duboj, malhelpoj*; *ĉe la ~iĝo de la tago*. ~**lato** Z. Idaro. De~**a**, kun~**ita**. Ekzistanta jam de la ~iĝo : *de~a surdeco*.

natro Z. CO³Na³. Senkolora alkala salo, natria karbonato, facile solvebla en akvo k tre uzata en industrio (fabrikado de vitro, sapo ktp.).

Natrio Z Na. Alkala blanka metalo, kiu malkomponas akvon k kies kombino kun kloro estigas la vulgaran salon uzatan en manĝoj.

***Naturo.** 1 Kunajo de ĉio, kio ekzistas en la mondo, konsiderata ĉu kiel kvazaŭa potenco diaĵo personiganta la kaŭzon k la leĝojn de ĉiuj fenomenoj, ĉu kiel tuto submetita al konstantaj universalaj leĝoj : *la tri regnoj de la ~o* B (mineraloj, vegetaĵoj, bestoj); *la lando prezentas multajn ~belaĵojn*; *la mirindaĵoj, la krudaj fortoj de la ~o* Z; *la ~o malavare favoris tiun regionon*; *la kuracistoj povas nur helpi la ~on*; *pentri laŭ ~o* (kopianta la modelon mem, ne laŭ fantazio). 2 Denaska esenco propra al iu estulo aŭ aĵo,

plej ofte konsiderata kontraste kun la ecoj akiritaj per laboro k arto de homo : *difekton de ~o ne kouras veluro* Z; *li profunde konas la homan ~on*; *havi honestan, kruelan ~on*; *ekzercado povas preskaŭ ŝanĝi la ~on* Z; *kutimo estas dua ~o*; *la ~o de la virinoj estas ĝenerale pli emociema ol la ~o de la viroj* (Kp TEMPERAMENTO, KARAKTERO, INSTINKTO). ~**a**. 1 Apartenanta al la ~o 1 k konforma al ĝiaj leĝoj : *studi la ~ajn fenomenojn*; *tiu altaĵo ne estas ~a monto* Z; *per neevitebla ~a reago* Z; *li mortis per ~a morto* Z; ~**a mineralakvo**; *reciproka fremdeco dividas inter si la ~ajn filojn de sama lando* Z; *Volapuk pereis ĉefe pro manko de ~a evoluipovo* Z. 2 Konforma al denaska ecaro de estulo aŭ aĵo kontraste kun artefariteco, kulturo, civilizo aŭ kun afekto aŭ komplikeco : *seki stajn ~ajn inklinojn*; *ni ne konas la ~an staton de l' prahomo*; ~**a** (neakirita, seninstrua) elokventeco, spirito; ~**a saĝo** (kapablo ĝuste juĝi, komuna al ĉiuj normalaj homoj. Kp KOMUNA); *la ~aj k la artaj lingvoj*; *ĉiu lingvo ~a konstruiĝis blinde* Z; ~**a** (senafekta) stilo; *konstante kunpuŝigante unuj kun la aliaj, la lingvoj perdas sian ~an ritecon k ĉarmon* Z (Kp SIMPLA, NATIVA). 3 Memkomprenebla, memsekva : *tia singardo estas tute ~a ĉe maljunulo*; *la ideo de Kolumbo ŝajnas al ni nun tute simpla k ~a* Z; *kiel grandega malhelpo tie ĉi aperas ne sole la reciproka envio de la popoloj, sed ankaŭ la tute ~a timo de ĉiu nacio jam simple pro sia ekzistado* Z. 4 Kvalifikas noton ne modifitan de dieso aŭ bemolo. ~**e**. 1 Konforme al la ĝeneralaj leĝoj de la ~o. 2 Konforme al la propra ~o de la koncernata estulo aŭ aĵo : *la leporo estas ~e timema*. 3 En maniero senarta, senafekta : *~e sin esprimi*. 4 Memkompreneble : *~e mi ne respondis*. ~**aĵo**. Materia produkto de la ~o : *pagi per ~aĵoj, ne per mono* Z. ~**isto**. Homo, kiu studas la sciencojn pri la ekstera ~o. Ekster~**a**, kontraŭ~**a**. Nekonforma al la normo de la ~o. Super~**a**. Superanta la povon, la leĝojn de la ~o.

Naturalismo. 1 Doktrino neanta ĉion ajn supernaturan. 2 Doktrino laŭ kiu literaturo k belartoj devas celi nur ekzaktan reprezentadon de la realaĵo k senfantazian imitadon de la naturo,